

БЕЛАРУСЬ УБІРАЕ БАГАТЫ ЎРАДЖАЙ ХЛЕБАМ ПОЎНЯЦЦА ЗАСЕКІ

На неабсяжных палетках нашага краю ідзе жніво. З палёў у калгасныя засекі залатою ракою цячэ збожжа...

Фота К. Якубовіча.

На незлічоных палях нашай рэспублікі ідзе жніво. Яшчэ не так даўно ва ўсіх калгасах і саўгасах галоўным клопатам была ўборка траў, ураджай якіх у гэтым годзе вельмі добры, а сёння ў разгары ўборка збажыны. Распачаўшыся на Палессі, яна праз тыдзень ужо дасягнула паўночных раёнаў Віцебшчыны. І там загудзелі на хлебных палях маторы ўборачных машын.

Які ж у гэтым годзе ураджай збожжа на беларускіх палях? Паўсямесна добры, хоць і паспеў ён некалькі пазней звычайнага. Прычына гэтаму — зацяжняя вясна і на радкасць дажджлівае надвор'е ў перыяд росту і паспявання збожжавых. Але гэта амаль не адбілася на ўраджаях жыта, пшаніцы, ячменю, ільну.

Не радуе хлебарабаў надвор'е і цяпер. Але нягледзячы на капрызы неба, ўборка праходзіць хутка і арганізавана і будзе завершана своєчасова.

Чым жа гэта растлумачыць? Перш за ўсё тым, што ў калгасах і саўгасах стала больш тэхнікі, больш сучасных высокапрадукцыйных машын. А гэта, у сваю чаргу, стала магчымым дзякуючы узросшым даходам гаспадарак, што з'явілася ў вялікай меры вынікам вядомых рашэнняў партыі і ўрада аб павышэнні закупачных цен на сельскагаспадарчыя прадукты. У сваю чаргу, у сярэднім на 10 працэнтаў узрасла і аплата працядня ў калгасах. Так што і гэты факт не мог не адбіцца на тэмпах ўборкі, на павышэнні зацікаўленасці працаўнікоў сяла ў выніках сваёй працы.

І апошняе. Прыкметна ўзрос вопыт нашых механізатараў. Яны сталі шырока прымяняць прагрэсіўныя метады ўборкі, у прыватнасці групавое выкарыстанне камбайнаў, што дае магчымасць больш эфектыўна эксплуатаваць аўтамашыны на перавозцы збожжа. У большасці калгасаў і саўгасаў цяпер амаль цалкам механізаваны і такія важныя працэсы, як сушка і ачыстка зерня. Цалкам механізавана і ўборка саломы. Так што пасля ўборкі збажыны адразу праводзіцца душэньне іржышча і ўзорванне зябліва. А гэта, як вядома, аснова добрага ўраджая ў будучым годзе.

Усё гаворыць аб адным: жніво на палях нашай рэспублікі будзе завершана своєчасова. А пакуль яно ў разгары. Вясконцым патокам ідзе з палёў беларускі хлеб. Поўным ходам ідуць работы і на льяных палетках. 282 тысячы гектараў «паўночнага шоўку» вырашчана ў гэтым годзе ў Беларусі, значна больш чым у мінулым. Ён таксама будзе выцераблены ў асноўным машынамі, разасланы пад славуць янівельскія росы і, як заўсёды, прынясе высокія даходы рэспубліцы, калгасам і саўгасам.

Дружная работа на беларускіх палях працягваецца.

«ЗОНД-3» СФАТАГРАФАВАЎ АДВАРОТНЫ БОК МЕСЯЦА

МАСКВА

14 жніўня 1965 года ў Савецкім Саюзе зроблен чарговы запуск штучнага спадарожніка Зямлі «Космас-78». Устаноўленая на спадарожніку апаратура працуе нармальна.

МІНСК

У складзе Акадэміі навук Беларусі створан Інстытут ядзернай энергетыкі. Новы інстытут мае добрую навуковую базу. Гэта — ядзерны рэактар IPT-2000, на якім вядуць свае работы многія даследчыя ўстановы рэспублікі. Нядаўна пушчаны другі рэактар. Яго канструкцыя дазваляе лёгка змяніць форму і склад актыўнай зоны, г. зн. вобласць, у якой непасрэдна адбываецца ланцугавая рэакцыя расщеплення урану.

ГОМЕЛЬ

З завода «Гомсельмаш» адыйшоў чарговы чыгуначны састаў з сіласаўборачнымі камбайнамі новай канструкцыі «КС-2,6». Гэтым маршрутам прадпрыемства закончыла гадавы план пастаўкі сіласаўборачнай тэхнікі паўднёвым раёнам краіны. Цяпер гомельскія камбайнабудавнікі рыхтуюць да адпраўкі вялікую партыю новых машын для гаспадарак Беларусі, Прыбалтыкі і заходніх раёнаў Расійскай Федэрацыі.

ЖАБІНКА

Буйнейшы ў рэспубліцы Жабінкаўскі цукровы завод прыступіў да перапрацоўкі кубінскага цукру-сырцу. Да пачатку перапрацоўкі цукровых буракоў ураджаю сёлетняга года завод даць з кубінскага сырцу каля 60 тысяч цэнтнераў цукру.

ВІЦЕБСК

Дзяржаўная камісія прыняла ў эксплуатацыю новую радыёрэлейную лінію Віцебск—Полацк агульнай працягласцю 100 кіламетраў. У многіх дамах Полацка, у навакольных вёсках засвяціліся блакітныя экраны. Жыхары атрымалі магчымасць глядзець праграмы Цэнтральнай, Мінскай і Віцебскай тэлевізійных студый.

ДОБРУШ

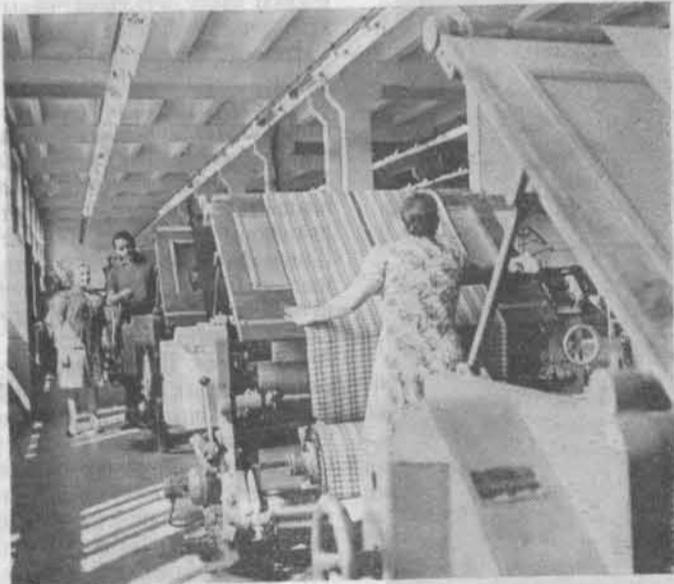
Прыгожы двухпавярховы цагляны будынак з'явіўся ў сяле Агародня. Гэта новая сярэдняя школа. Першага верасня больш чым 300 дзяцей калгаснікаў сельгасарцелі «Абарона» сядуць за парты ў яе светлых класах.

ГОМЕЛЬ

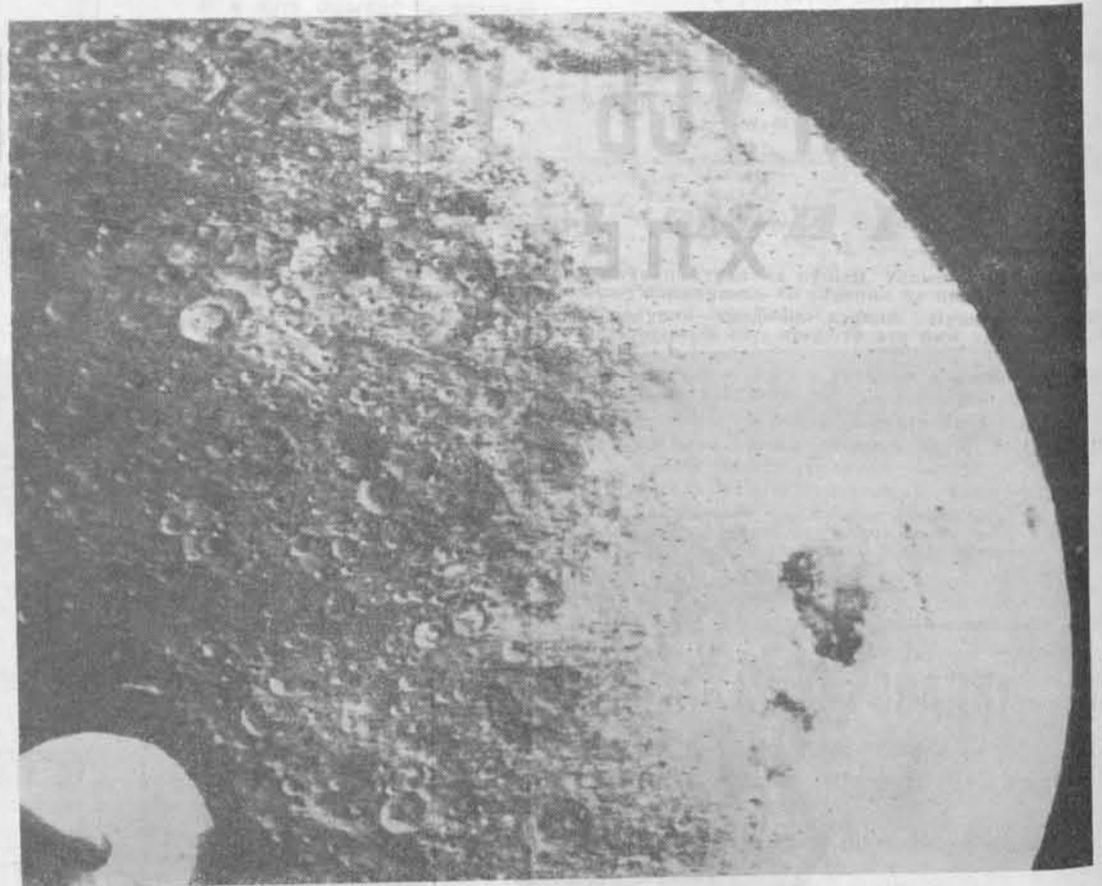
Машыналічыльная станцыя створана ў Рэчыцы. На ёй налічваецца зароботная плата, апрацоўваюцца дарожныя лісты вадзіцеляў аўтамашын, выконваюцца многія аперацыі бухгалтарскага ўліку.

СМАЛЯВІЧЫ

Хлебаробы раёна вырасталі добры ўраджай ільну. Гэтаму садзейнічалі сортаабмен семія, прагрэсіўная агратэхніка і старанны догляд пасеваў. На ўсёй плошчы больш чым 1 600 гектараў была арганізавана хімічная праполка. У калгасах «Ленінскі шлях», «1 Мая», «Прагрэс» і іншых яна праводзілася пры дапамозе сельгаспадарчай авіяцыі.

На Віцебскай швейнацкай фабрыцы ўступіла ў строй першая чарга фарбавальна-аддзелачнай вытворчасці. На здымку: у апытурна-аддзелачным цэху фабрыкі.

На здымку: фатаграфія адваротнага боку Месяца, перададзеная аўтаматычнай міжпланетнай станцыяй «Зонд-3».

Аўтаматычная станцыя «Зонд-3» працягвае свой палёт па геліяцэнтрычнай арбіце.

У адпаведнасці з праграмай, пры палёце аўтаматычнай станцыі «Зонд-3» праводзіцца адпрацоўка і выпрабаванне розных бартавых сістэм у рэальных умовах працяглага палёту і даследаванне фізічных уласцівасцей далёкай касмічнай прасторы.

Побач з навуковымі прыборамі на борце станцыі знаходзіцца апаратура для фатаграфавання ў касмічнай прасторы і перадачы адбіткаў на Зямлю з вялікіх адлегласцей.

Для гэтага на станцыі ёсць фота-тэлевізійная канструкцыя і перадаючая радыёсістэма з востра накіраванай парабалічнай антэнай, якая працуе ў сантыметровым дыяпазоне. У сеансах сувязі гэта антэна накіроўваецца на Зямлю з высокай дакладнасцю пры дапамозе сістэмы арыентацыі.

Рэжым перадачы адбітку, а таксама кіраванне астатняй апаратурай станцыі ажыццяўляецца па каманднай радыёлініі.

З мэтай выпрабавання фотатэлевізійнай апаратуры і радыёканалаў перадачы адбітку траекторыя палёту станцыі была выбрана такім чынам, каб яна праходзіла ў непасрэднай блізкасці ад Месяца, што дало магчымасць адначасна ажыццявіць фатаграфаванне яго паверхні.

Фатаграфаванне Месяца было пачата 20 ліпеня г. г. праз 1,5 сутак пасля старту — у 4 гадзіны 24 минуты па маскоўскаму часу, калі аўтаматычная станцыя

«Зонд-3» знаходзілася на адлегласці 11 600 кіламетраў ад паверхні Месяца, і было закончана ў 5 гадзін 32 минуты на адлегласці каля 10 тысяч кіламетраў.

Пасля пралёту Месяца станцыя працягвае свой рух па геліяцэнтрычнай арбіце, аддаляючыся ад Зямлі і Сонца.

Перадача адбітку пачалася ў адпаведнасці з праграмай 29 ліпеня з адлегласці 2,2 мільёна кіламетраў, калі вуглавы размер Зямлі стаў дастаткова малы для дакладнага навіядзення бартавой парабалічнай антэны на Зямлю.

Са станцыі «Зонд-3» упершыню была сфатаграфавана тая частка нябачнага з Зямлі боку Месяца, які застаўся неахоплены пры здымцы, ажыццяўленай упершыню савецкай аўтаматычнай міжпланетнай станцыяй у кастрычніку 1959 года.

Адбіткі з борта станцыі «Зонд-3» перадаюцца з дакладнасцю 1 100 радкоў. Пры фатаграфаванні з адлегласці парадку 10 тысяч кіламетраў забяспечваецца атрыманне адбіткаў паверхні Месяца плошчай каля 5 мільёнаў квадратных кіламетраў.

Якасць атрыманых фатаграфій дазваляе бачыць шматлікія дэталі рэльефу Месяца, якія маюць вялікую цікавасць.

На аўтаматычнай станцыі «Зонд-3» працягваюцца навуковыя даследаванні.

Для далейшых выпрабаванняў радыёлініі перадача фатаграфій адваротнага боку Месяца з борта станцыі будзе працягвацца ў час наступных сеансаў сувязі, аж да гранічных адлегласцей ад Зямлі.

Усе бартавыя сістэмы функцыянуюць нармальна.

БРАСЛАВУ—900 ГОД

Працоўныя Браслава ўрачыста адзначылі 900-годдзе роднага горада. На ўскраіне горада ў сасновым бары адбылася юбілейная сесія гарадскога Савета дэпутатаў працоўных. На ёй прысутнічалі тысячы жыхароў з Браслаўскага і суседніх раёнаў, госці з Літвы і Латвіі.

Пры панскай Польшчы Браслаў быў заштатным гарадком. 70 працэнтаў насельніцтва яго было непісьменным. На ўвесь навет меўся адзін урач.

Рэзкія змены адбыліся за гады Савецкай улады. Горад-юбіляр памаладзей, разросся, стаў прыгажэйшым. З'явіліся новыя вулі-

цы, кварталы, прадпрыемствы. Да паслуг працоўных — дом культуры, шырокакранны кінатэатр, школы, рад бібліятэк і народны тэатр. У горадзе маецца санаторый і буйная турысцкая база, куды прыязджаюць адпачываючыя з многіх месц Савецкага Саюза.

На сесіі была абвешчана прывітальная тэлеграма, якая прыбыла ў адрас юбіляра ад маракі Далёкаўсходняга рыбалавецкага траулера «Браслаў».

У заключэнне быў дадзены вялікі канцэрт. Народнае свята закончылася масавым гулянням.

● **МАГАДЗІША.** У ніжнім цячэнні ракі Джуба ля вёскі Франолі, на поўдні Самалійскай Рэспублікі, ідуць падрыхтоўчыя работы на будаўніцтве дзяржаўнага гідравузла. Гэта гідратэхнічнае збудаванне, якое ствараецца з дапамогай Савецкага Саюза, будзе мець вялікае значэнне для народнай гаспадаркі краіны. Яго магутнасць — 5 тысяч кілават, што роўна амаль палавіне магутнасці ўсіх цяпер дзеючых у Самалі электрастанцый.

● **ПАРЫЖ.** Парыжскія газеты працягваюць друкаваць паведамленні аб выніках палёту савецкай навуковай станцыі «Зонд-3». Змясціўшы «незвычайную фатаграфію» адваротнага боку Месяца, газета «Франс суар» падкрэслівае,

што яна была перададзена на Зямлю пры дапамозе самай дасканалай апаратуры.

● **ДЭЛІ.** У часопісе «Эміці» апублікаваны артыкул вядомага індыйскага вучонага, філалага д-ра Суніці Кумара Чатэрджы, прысвечаная 10-й гадавіне індыйска-савецкага эканамічнага супрацоўніцтва. «Эканамічнае супрацоўніцтва паміж Савецкім Саюзам і Індыяй, — піша Чатэрджы, — мае самае важнае значэнне ў адносінах паміж двума вялікімі народамі».

● **Па рэкамендацыі Савета Эканамічнай Узаемадапамогі Народная Рэспубліка Балгарыя спецыялізуецца на вытворчасці сельгаспадарчых машын для гародніцтва. На здымку: мантажнікі завода сельгаспадарчага машынабудавання «Будучыня» завяршаюць мантаж расадапасадачнай машыны А-821, вырабленай для СССР.**

НА ГОМЕЛЬСКОЙ

ТРЫКАТАЖНОЙ

Гомельская панчошна-трыкатажная фабрика «8 Сакавіка» — адно з буйнейшых прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці Беларусі. Сёння мы коратка раскажам, як жывуць і працуюць гомельскія трыкатажнікі.

Ля ўваходу на фабрыку амаль заўсёды людна: тут часта спыняюцца тралейбусы, аўтобусы, аўтамашыны. Але асабліва многа людзей у час, калі ідзе змена. Ідуць маладыя дзяўчаты і хлопцы, сталыя людзі. Чутны жарты, смех.

Зойдзем у трохпавярховы адміністрацыйны корпус, які пабліскае вялікімі вокнамі. У адным яго крыле — дзве абедзенныя залы сталовай, клуб, бібліятэка, у другім — розныя аддзелы ўпраўлення.

Тут вісіць велізарная карта Савецкага Саюза. Ля сінняй лініі Сожа чырвоная кропка — Гомель. Ад яго праменьнямі цягнуцца амаль дзве сотні рознакаляровых ніцей — амаль у Мінск, Магілёў, Брэст, Маскву, Кіеў, Чыя-Бінск, на Поўнач, нават на Сахалін і Камчатку. Гэта гарады, у гандлёвыя базы і магазіны якіх рэгулярна пасылаюцца вырабы гомельскіх трыкатажнікаў. Толькі за мінулы год і пяць месяцаў бягучага года фабрыка адправіла звыш трыццаці пяці мільёнаў пар панчошна-шкарпэткавых вырабаў і больш мільёна штук верхняга трыкатажу.

Усе новыя фасоны вырабаў ствараюцца фабрычнымі мадэльерамі ў эксперыментальнай лабараторыі. Яна ў тым жа корпусе. Тут цішыню парушае мяккі шум машын, шпест ватмана, на які мастакі наносяць новыя малюнкi палотнаў, контуры трыкатажных вырабаў. Старанна працуюць мадэльеры Ліля Цялегіна, Валянціна Бачарова. Тут часта можна сустрэць майстроў, якія дапамагаюць мастакам ствараць новыя мадэлі.

У швейных, панчошна-кецельным, фарбавальным і іншых цэхах фабрыкі працуюць сотні цудоўных знаўцаў сваёй справы. Славацца майстэрствам швачкі, якія маюць самае ганаровае на фабрыцы званне «майстар — залатыя рукі»: А. Сафонава, М. Пазнякова, снавальшчыцы М. Церашкова, Л. Зайцава і многія іншыя.

У 1966 годзе пачнецца рэканструкцыя фабрыкі, у выніку якой прадпрыемства зможа выпускаць штогод замест 27 мільёнаў пар панчошна-шкарпэткавых вырабаў 35 мільёнаў і да 25 мільёнаў штук бялізны.

А цяпер дадзім слова тым, хто працуе на гэтай фабрыцы.

А. КОСЦІН.

МАЯ СЯМ'Я

Трынаццацігадовы падлетак і бацька-інвалід — гэта ўсё, што засталася ад нашай добрай вялікай сям'і пасля вайны. Спалілі фашысты і наш дом. Але Радзіма паклапацілася аб нас. Мне накіравалі ў рамеснае вучылішча на поўнае дзяржаўнае забеспячэнне. Там я атрымаў спецыяльнасць і паступіў слесарам на фабрыку «8 Сакавіка». На фабрыцы я пазнаёміўся з дзяўчынай, якая пазней стала маёй жонкай. Там яна працавала вязальшчыцай, цяпер — майстар змены. Разам з ёй мы вырашылі вучыцца далей і паступілі на заочнае аддзяленне Віцебскага тэхнікума лёгкай прамысловасці. І вось у руках — дыпломы тэхнікаў-механікаў...

Мы маглі атрымаць кватэру з усімі выгадамі, але бацька-пенсіянер вельмі хацеў мець свой домік з садамі і агародамі. Фабрыка дала нам зямельны ўчастак, крэдыт для будаўніцтва дома, і мы хутка пасяліліся ва ўласным доме. Так і жывём — мы з жонкай, бацька ды двое нашых дзяцей. Зноў у нас вялікая дружная сям'я.

Іван КАСЯКОУ,
памочнік майстра
панчошнага цэха.

КЛОПАТЫ

АБ ЧАЛАВЕКУ

Пры нашай фабрыцы створана паэменная школа рабочай моладзі, у якой займаецца

больш ста чалавек. Усе навучэнцы штотыднёва маюць адзін аплочваемы дзень для падрыхтоўкі да заняткаў. Усім на час экзаменаў даецца водпуск.

Пасля заканчэння школы многія рабочыя ідуць вучыцца ў тэхнікумы і інстытуты. Завочна ў тэхнікумах вучыцца больш 70 чалавек і ў вышэйшых навучальных установах больш 40 чалавек. Для навучэнцаў тэхнікумаў на фабрыцы наладжваюцца кансультацыі. Кожны завочнік мае штогод ад 30 да 40 дзён дадатковага аплочваемага водпуску для здачы экзаменаў.

На фабрыцы ёсць вялікая паліклініка. Маём мы і піонерскі лагер «Агеньчык», у якім у гэтым годзе адпачыла больш 600 дзяцей. Для самых маленькіх ёсць яслі і дзіцячыя сады.

Многія рабочыя ўдзельнічаюць у мастацкай самадзейнасці. Ва ўсіх цэхах маюцца свае калектывы — харавыя, струнныя, танцавальныя, мастацкага чытання. Наша самадзейнасць дала ўжо шмат канцэртаў для рабочых фабрыкі і жыхароў горада.

Сем кварталаў запар фабрыка заваўвае першае месца ў сацыялістычным саборніцтве, трымае пераходны Чырвоны Сцяг Саўнаргаса, атрымлівае вялікую грашовую прэмію. Штокартальна трэцяя частка працуючых на фабрыцы атрымлівае прэміі за добрыя паказчыкі ў рабце.

З. КУДРАНКОВА,
сакратар партарганізацыі.

У ЛЕСЕ, НА РЭЧЫЦКАЙ ШАШЫ

Некалькі год таму назад на ініцыятыве рабочых пры Гомельскім дрэвапрацоўчым камбінаце быў адкрыты нацыянальны прафілакторый. Прыкладу дрэвапрацоўшчыкаў паследавалі фабрыка «Палесдрук», абутковае аб'яднанне «Праца» і наша фабрыка «8 Сакавіка». І хутка непадалёку ад Рэчыцкай шашы ў маляўнічым лесе вырае наш прафілакторый.

У пачатку мая яго запоўнілі першыя адпачываючыя — рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя фабрыкі «Палесдрук», абутковага аб'яднання «Праца» і трыкатажная «8 Сакавіка». Тут, напрыклад, адпачывалі швей Марыя Прылуцкая, Анна Дзяржынская, брыгадзір фарбавальнага цэха Тамара Масюк і многія іншыя. Людзі адпачываюць тут пасля працоўнага дня. Рапціцай, пасля зарадкі і сьнедання, яны едуць на работу. А пасля заканчэння змены аўтобусы зноў дастаўляюць іх у прафілакторый. Тут іх ужо чакае абед. Пасля адпачынку — прагулкі па лесе, гульні, танцы.

Клопаты аб адпачынку нашых рабочых не абмяжоўваюцца, зразумела, толькі стварэннем прафілакторыя. Штогод у час водпуску ў санаторыях адпачываюць некалькі соцень чалавек.

Тамара МЕКЧАНКА,
работніца.

НА ЗДЫМКАХ: уверх — адна з лепшых вязальшчыц Гомельскай панчошна-трыкатажнай фабрыкі «8 Сакавіка» Ганна Новікава; унізе — дзеці рабочых фабрыкі ў загарадным лесе ў час адпачынку.

Фота А. АПАНАСЕНКІ.

НОВЫ ЛЕСАВОЗ ТРЫМАЕ ЭКЗАМЕН

З Мінскага аўтазавода адпраўлена для міжведасных выпрабаванняў у Бісерцкі леспрамгас Святлоўскай вобласці партыя лесавозных аўтамабіляў «МАЗ-509». На новых машынах устаноўлен рухавік магутнасцю 180 конскіх сіл. Максімальная скорасць іх — 75 кіламетраў у гадзіну. За адзін рэйс такі аўтамабіль можа перавезці 22—25 кубаметраў драўніны.

За час выпрабаванняў лесавозам трэба будзе прайсці 20 тысяч кіламетраў у складаных дарожных умовах Урала. Кіруе імі вопытны інжынер Віктар Дубовік. Разам з ім у Бісерцкі леспрамгас выехалі інжынеры-канструктары Леанід Мялешка і Міхаіл Чушанкоў.

З тасы выпрабаванняў прыходзяць добрыя весткі — новыя аўтамабілі паспяхова трымаюць цяжкі экзамен.

А. АНДРУХОВІЧ.

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

для тех, кто не читает по-белорусски

В передовой статье сегодняшнего номера рассказывается о ходе уборки хлебов. Кипит на полях работа. Бесконечным потоком идет в закрытом хлебе. Несмотря на капризы неба, которое часто хмурится и проливается на землю дождем, уборка будет закончена в срок.

В Советском Союзе запущена автоматическая станция «Зонд-3». Вместе с научными приборами на борту станции находится аппаратура для фотографирования в космическом пространстве и передачи снимков на Землю с большого расстояния. Со станции

«Зонд-3» впервые были сделаны снимки той невидимой с Земли части Луны, которая не была сфотографирована в 1959 году. [ЗОНД-3] СФАТАГРАФАВАУ АДВАРОТНЫ БОК МЕСЯЦА»].

«ФРОНТ БЕЗ АКОПАУ» — это рассказ о Могилевском подполье, страницы о мужественной борьбе советских людей против фашистских захватчиков в годы войны. С первых дней в оккупированном Могилеве под руководством коммунистов и комсомольцев стали действовать патриотические группы. Подпольщики слушали Москву, распространяли

сводки Совинформбюро, взрывали вражеские эшелоны, переправляли партизанам оружие и медикаменты. В военном госпитале действовали врачи-патриоты, которые спасали от смерти, концлагерей и угона в Германию военнопленных и мирных граждан. Много смельчаков отдало за правое дело жизнь, погибло в застенках гестапо, но память о них будет вечно жить в сердцах людей.

В дореволюционной Белоруссии было несколько кустарных предприятий, которые выпускали полуфабрикаты и простейшие изделия лесохимии — древесный уголь, скипидар, смолу. За годы Советской власти в нашей республике были построены десятки химических предприятий. Семилетка 1959 — 1965 годов стала для Белоруссии семилеткой большой химии. Дают минеральные удобрения для сельского хозяйства Гродненский азототуковый, Солигорские калийные

комбинаты. Во многих магазинах появились отделы синтетики. В легкую промышленность властно вошла химия. В этом году объем выпуска химической продукции в республике превысил уровень 1964 года почти на 53 процента [«ЧАРАУНЦА-ХИМИЯ»].

Белорусская рабоче-крестьянская громада была создана 40 лет назад. Ее организаторами были Б. Тарашкевич, С. Рак-Михайловский, П. Волошин и П. Метла, которые вышли из состава белорусского национального клуба в семье и создали самостоятельный клуб. Это было началом большого политического движения в Западной Белоруссии, вызванного жестокой эксплуатацией рабочих и крестьян, безземельем и нищетой, высокими налогами, суровым оккупационным режимом. О революционной деятельности Громады, о ее популярности среди рабочих, крестьян и прогрес-

сивной интеллигенции рассказывает бывший член КПЗБ, участник революционного движения в Западной Белоруссии Н. Орехва в статье «СТАРОНКИ МУЖНАСЦІ».

Недавно корреспондент «Голасу Радзімы» побывал в Государственном проектном институте «Минскпроект». Директор института Иван Левко рассказал о том, как архитекторы «Минскпроекта» занимаются комплексным проектированием застройки и благоустройства нашего города, разработкой проектов жилых домов, школ, больниц. В этом году правительством принят генеральный план застройки Минска. План предусматривает строительство микрорайонов, создание вокруг города новых зон отдыха. Труд советских архитекторов, строителей направлен на то, чтобы создать максимум удобств для широких народных масс («ТУТ НАРАДЖАЕЦА ПРЫГАЖОСЦЬ...»).

З першых месяцаў у захопленым фашыстамі Магілёве пад кіраўніцтвам камуністаў і камсамольцаў пачалі дзейнічаць падпольныя групы. Асабліва павялічылася іх колькасць пасля разгрому фашыстаў пад Маскву. К канцу 1942 года ў магілёўскім Камітэце салдзёнічання Чырвонай Арміі было ўжо каля 40 груп. У іх састаў уваходзіла каля 400 падпольшчыкаў. Кіраваў імі Казімір Мэтэ—Мікалай, беспартыйны, настаўнік. Галоўнай канспіратыўнай кватэрай Камітэта быў дом настаўніцы В. Карпінскай на Вялікай Грамадзянскай вуліцы. Вольга Мікалаева і яе дачка Тацяна размяшчалі на лішучай машыцы газету «За Радзіму» і лістоўкі, праз сувязных і падпольшчыкаў распаўсюджвалі іх сярод насельніцтва.

Размянаў ад рукі зводкі Саўінфармбюро і лістоўкі, але і распаўсюджваў іх сярод насельніцтва. Калі медалы сталі небяспечнымі, ён знайшоў іншы спосаб — лістоўкі на тонкай паперы ён укладваў на дно пачак запалак і прадаваў на рынку. Падпольнай групай з аддзяленнямі ў вёсках кіраваў Андрэй Шубадзёраў. Група праводзіла шырокую прапагандыскую работу сярод насельніцтва, перадавала партызанам зброю, боепрыпасы, медыкаменты і іншыя матэрыялы. Група вывела са строю звыш 30 трактараў і адправіла партызанам 2 аўтамашыны.

У сакавіку 1943 года гестапа арыштавала Карпінскіх. Маці і дачка загінулі як героі. У сакавіку 1943 года праследуючы гестапа пайшоў у партызанскі атрад і кіраўнік Камітэта К. Мэтэ. Замест сабе ён пакінуў П. Крэсвіча, якога неўзабаве схпілі гестапаўцы.

Але барацьба не спынілася. Горад змагаўся. Актыўна дзейнічала падпольная група аўтарамзавода, якой кіраваў электрамонтёр Васіль Батура. Вясцярашча дзейнічаў член гэтай групы Лёня Лорчанка. Ён не толькі

масавае беспрацоўе ў гарадах, безымялле і галечы ў вёсках, высокія падаткі і іншыя цяжкія павіннасці, суровы акупацыйны рэжым і нацыянальны прыгнёт—усё гэта выклікала незадаволенасць рабочых, сялян, інтэлігенцыі, гарадской беднаты, узнікла іх на барацьбу супраць прыгнятальнікаў і эксплуатацараў.

Аўтару гэтых радкоў давялося быць удзельнікам падзей, якія спадарожнічалі стварэнню Грамады, мець сустрэчы з яе будучымі кіраўнікамі Б. Тарашкевічам, С. Рак-Міхайлоўскім і П. Мятлы. У сувязі з гэтым мне хацелася б расказаць нашым землякам за мяжой аб тым, чым была Беларуская сялянска-рабочая грамада.

Пачаткам нараджэння Грамады лічыцца 25 чэрвеня 1925 года. У гэты дзень чатыры прарэспіўныя дэпутаты польскага сейма Б. Тарашкевіч, С. Рак-Міхайлоўскі, П. Валочынін і П. Мятла выйшлі са складу беларускага нацыянальнага клуба ў сейме і стварылі самастойны клуб.

Гэты маленькі, на першы погляд, здвалялася б, незначны факт, стаў пачаткам вялікага палітычнага руху, які ахапіў у сярэдзіне 20-х гадоў усю Заходнюю Беларусь. Цяжкія ўмовы жыцця працоўных Заходняй Беларусі, жорсткая эксплуатацыя рабочых капіталістамі, сялян — памешчыкамі,

кратычныя партыяванні, які стварэнне ў Польшчы рабоча-сялянскага ўрада, самавызначэнне народаў і аб'яднанне ўсіх беларускіх зямель пад уладай «сялян і рабочых», канфіскацыя памешчыцкай зямлі і падзел яе сярод сялян без выкупу, ліквідацыя асадыштва, пераклад падаткаў на багатыя класы, адкрыццё дзяржаўных школ на роднай мове насельніцтва і інш. У рабочым пытанні Грамада вывядвала патрабаванне 8-гадзіннага рабочага дня, свабоды стачак і аб'яднання рабочых у прафсаюзы, выдачы дапамогі беспрацоўным і многія іншыя. Грамада стала на пазіцыі рабоча-сялянскага саюза і інтэрнацыянальнай салідарнасці працоўных.

Праграма Грамады выказвала інтарэс шырокіх народных мас Заходняй Беларусі. Працоўныя сяляне, мстачковыя і сялянская беднота пачалі масава ўступаць у яе рады. Пры

ных з турмы і яны пайшлі ў партызанскі атрад. Падпольную арганізацыю чыгуначнага вузла ўзначальвалі камуністы П. Вялькі і А. Гарошка. Падпольшчыкі закідалі міны ў паязды, перадавалі ў партызанскія атрады разведальныя даныя аб руху эшалонаў з войскамі і тэхнікай ворага. Распаўсюджвалі лістоўкі сярод нямецкіх салдат, адправілі партызанам два вазы снарадаў і мін, сістэматычна насыпалі ў бунксы пясок, вывядзілі са строю паравозы і вагоны, падпалілі дэпо, дзе згарэлі некалькі паравозаў.

Падпольнай чыгуначнай тэрытарыяльнай групай кіраваў Іван Малашкевіч. Група ставіла задачу — аказваць дапамогу партызанскай брыгадзе Кірпіча, якая дзейнічала ў Шклоўскім раёне. Падпольшчыкі перавезлі ў брыгаду шмат зброі. Смела дзейнічала падпольная разведвальная група Віктара Швагрынава. Яна ўстанавіла пастаянны кантроль за рухам варажых часцей па шасэйных дарогах, складала карты дыслакацыі войск, якія былі размешчаны ў горадзе і яго наваколлях. Самааддана дзейнічаў камуніст В. Смірноў, які працаваў па заданню групы лекарам хлебазавода. Навучыны лістоўкамі хлеб трапляў на стол ворагу. Героічна вяла барацьбу з фашыстамі падпольшчыца Ганна Іванова, якая працавала на заданню групы ва ўправе паліцыі. Адрважная патрыётка была расстраляная летам 1943 года.

У ваяўніцы шпіталі дзейнічала група медыцынскіх работнікаў «Непакароныя», які кіраваў Уладзімір Кузнячоў, Ілья Гурнеў. Ваенныя ўрачы А. Паршын і Ф. Пашанін перапісалі гісторыі хвароб усіх камуністаў, камсамольцаў і афіцэраў, перабраўшы іх у беспартыйных салдат і цывільных асоб. Яны афармлялі дакументы на сваіх пацыентаў, як на памёршых ваеннапалонных, а ў сапраўдны перапраўлялі іх да партызан. Аб патрыятычнай дзейнасці ўрачоў данёс у гестапа начальнік санітарнага ўпраўлення гарадской управы Сцяпану, які хаваўся цяпер ў Амерыцы. 17 лістапада 1941 года ўрачы В. Кузнячоў, А. Паршын, Ф. Пашанін і капітан Юраў былі павешаны гестапаўцамі на Савецкай плошчы горада.

Другой падпольнай групай медыцынскіх работнікаў кіраваў хірург Макар Куўшынаў. Да вайны ён быў выкладчыкам Мінскага медыцынскага інстытута. У кастрычніку 1941 года фашысцкія вылюдкі знішчылі ў дусагубцы першую партыю хворых псіхіятрычнай бальніцы і рыхтаваліся забіць астатніх. Доктар Куўшынаў прыняў меры да выратавання іх. Ён

выратаваў вялікую колькасць юнакоў і дзяўчат ад угану ў Германію, даючы ім медыцынскія заключэнні аб цяжкіх захворваннях. Групу ўрачоў выдаў правакатар. У маі 1943 года гестапа арыштавала Куўшынава і 5 урачоў з яго падпольнай групы. Пасля выбуху ў памішканні варты бальніцы былі арыштаваны Мікалай Ткачоў, Мікалай Сталінскі, браты Валодзя і Саша Аліны. Усе яны загінулі ад рук гестапаўцаў.

Дыверсійная група пад кіраўніцтвам савецкага афіцэра камуніста Пятра Бірукова таксама дзейнічала актыўна. У час налёту савецкіх самалётаў члены яе ракетамі паказвалі варажыя аб'екты горада. Па сігналах патрыётнаў нашы лётчыкі разбамбілі мост праз Дняпро і радыёстанцыю.

Актыўную баявую дзейнасць у барацьбе з захопнікамі праводзілі падпольныя групы моладзі, якімі кіравалі камсамольцы І. Лысіковіч, М. Фралю, Г. Радзіёнаў і І. Еўдакімаў. Яны збіралі зброю, ўзрывалі нямецкія эшалоны і ваенныя склады. У снежні 1942 года ў Магілёў прыбыў зраднік Радзіма генерал Уласаў з мэтай мабілізацыі насельніцтва ў «добраахотную армію». У кінатэатры «Чырвоная Зорка» быў скліканы сход мужчынскага насельніцтва. Не паспеў выйсці на трыбуну фашысцкі прапагандыст Стэшўскі, як у зале паявіліся лістоўкі, а на сцене аднаго паліцэйскага, які наводзіў парадка ў зале, нечакана з'явілася наклейка з вялікай карыкатурай Гітлера з надпісам: «Капуц».

У барацьбе з ворагам героічна загінулі кіраўнікі падпольных груп камсамольцы І. Лысіковіч, М. Фралю, Г. Радзіёнаў і І. Еўдакімаў. Яны былі закатаваны ў гестапа. Расстраляны былі таксама Іван Кастрыцкі, кіраўнік камсамольскага падполля горада, і яго жонка Марыя. Нагледзячы на жорсткі фашысцкі тэрор, падполле ў Магілёве становілася ўсё больш масавым. У горадзе дзейнічала падпольная група навагэалягіяў. У яе ўваходзілі браты Саша і Вася Стралецкі, Валя Пугранікова, Толя Губарэвіч і Саша Зыбоў, якія збіралі зброю і боепрыпасы для партызан, распаўсюджвалі лістоўкі. У снежні 1943 года юныя героі былі схоплены гестапаўцамі і закатаваны ў засценках.

Вечна будучы жыць у народнай памяці імяны слаўных падпольшчыкаў Магілёва, якія аддалі сваё жыццё за Радзіму.

Ф. ПАПОУ, дацэнт Магілёўскага педагогічнага інстытута.

Работніца Мінскага завода жалезабетонных вырабаў Юлія Падплячэная захапляецца авіяцыйным спортам.

НАШЫ ГОСЦІ

...3 ГАЛАНДЫ

Пасля доўгай разлукі я пачынаў ў мясцінах, дзе нарадзілася, вырасла і дзе зараз жывуць мае браты і сёстры. У пазедку мы ўзялі і малодшую дачку Аду. Пакінула я Беларусь ў час вайны, калі мне, малодшаму дзюўчыну, акупанты вывезлі ў Германію. У горадзе Зюуст, дзе я працавала ў гаспадароў, я пазнаёмілася з галандцам Вілемам ван Голстам, хлопцам аднолькавага са мной лёсу. Пасля заканчэння вайны мы паканіліся. Так я апынулася ў Галандыі. Часта ўспамінала Радзіму. Хацелася пагасціць у сваёй. Такое ж жаданне было і ў майго мужа.

...3 КАНАДЫ

Я нарадзілася і пражыла сваё юнацтва ў глухой, размешчанай сярод балот вёсцы Гірск. Голуд, галечы, непісьменнасць (у вёсцы не было нават пачатковай школы) — такім засталося Гірск у маёй памяці. Жывучы ў Канадзе, я ўвесь час сачыла за песпелымі СССР, выпісвала газеты і часопісы, глядзела савецкія фільмы. Я ведала, што на маёй Радзіме будуюцца гіганцкія электрастанцыі і заводы, што Савецкі Саюз першым пачаў мірнае асваенне космасу. Але ці змянілася жыццё ў маёй вёсцы? І вось праз 36 год я зноў у вёсцы Гірск.

...3 ГЕРМАНЫ

Сёлета мы ажыццявілі сваю мару. Нешу мясцовасць проста не знаецца. Мая сястра Алена працуе цяляніцой. Яна дэпутат райсавета. Муж яе Міхаіл Лубочонак працуе ў калгасе трактарыстам. Сваёй работай ён таксама задаволены. У сям'і ў іх поўны дастатак. Я рада, што яны жывуць дружна, душа ў душу. Гасцілі мы і ў брата Уладзіміра Скрагі, які жыве ў Глыбокім. Горд за гэты час змяніўся настолькі, што яго цяжка пазнаць. З многімі людзьмі мы сустрэліся і гаварылі. Майго мужа здзіўля гасціннасць нашых людзей, тое што яны дапамагаюць адзін другому ў любой справе. На Захадзе зусім не так. Кожны там жыве сам па сабе. Як усе маці зямлі, я хачу, каб нашы дзеці ніколі не убачылі жахаў вайны, якія выпалі на долю іх бацькоў. Няхай усе народы і рускія, і польскія, і галандцы, і французы, і бельгіяцы, і немцы — жывуць у дружбе. Гэта самае шчырае маё жаданне.

Анна ван Голст.

...3 КАНАДЫ

Я нарадзілася і пражыла сваё юнацтва ў глухой, размешчанай сярод балот вёсцы Гірск. Голуд, галечы, непісьменнасць (у вёсцы не было нават пачатковай школы) — такім засталося Гірск у маёй памяці. Жывучы ў Канадзе, я ўвесь час сачыла за песпелымі СССР, выпісвала газеты і часопісы, глядзела савецкія фільмы. Я ведала, што на маёй Радзіме будуюцца гіганцкія электрастанцыі і заводы, што Савецкі Саюз першым пачаў мірнае асваенне космасу. Але ці змянілася жыццё ў маёй вёсцы? І вось праз 36 год я зноў у вёсцы Гірск.

Ірына ХУРСІНА.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ!

Вашу газету я атрымліваю рэгулярна і часта чытаю яе ўголас эмігрантам-беларусам, якія цікавяцца жыццём сваёй Радзімы. Хвалюючы нас таксама артыкулы аб подзвігах савецкіх людзей у час вайны. Гэтыя подзвігі ніколі не застануць з сяброўскай прывітаннем.

ЧАРАЎНІЦА-ХІМІЯ

На карце нашай рэспублікі за апошнія гады паявілася шмат назваў новых гарадоў — Светлагорск, Салігорск, Наваполацк. Значна пашырылі свае межы Гродна, Гомель і многія іншыя вялікія і малыя гарады Беларусі. І ўсе гэтыя папраўкі ў карту рэспублікі ўнесла ў асноўным хімія.

Як жа развілася хімічная прамысловасць на нашай Бяцькаўшчыне, якіх дасягнула пспехаў, што дала народу, якія яе перспектывы? Чалавека, які мала знаёмы з нашай краінай, натуральна, таксама, цікавіць пытанне, чаму іменна цяпер мы пачалі надаваць асаблівую ўвагу хімічнай прамысловасці? Магчыма, раней у нас яе не было?

Не. Хімічная прамысловасць развіваецца ў нас з першых дзён пасля рэвалюцыі, і цяпер яна стаіць на дастаткова высокім узроўні. Аднак гэты узровень нас ужо не задавальняе. Справа ў тым, што хімія на сучасным узроўні яе развіцця — гэта найбольш прамы і эфектыўны шлях да максімальнага задавальнення патрэб чалавека. А задача сацыялістычнай дзяржавы і заключаецца ў пастаянным павышэнні ўзроўню жыцця народа. У хіміі мы бачым адзін са сродкаў для дасягнення самага высокага ў свеце ўзроўню жыцця. Вось для гэтага нам і патрэбна такая хімічная прамысловасць, якая на многа пераўзыйшла б усё, што было да гэтага часу.

Якая ўвага ўдзяляецца ў Савецкім Саюзе развіццю хіміі, асабліва яркая відаць на прыкладзе нашай рэспублікі.

У дарэвалюцыйнай Беларусі было некалькі саматужных прадпрыемстваў, якія выпускалі паўфабрыкаты і прасцейшыя вырабы лесакіміі — драўляныя вузлы, шкпінар, смуту. За пераважныя гады былі пабудаваны дзесяткі хімічных прадпрыемстваў. Іх прадукцыя к 1940 году паявілася больш чым у 41 раз. І вось — новы курс на вялікае развіццё хімічнай прамысловасці.

Сямігадока (1959—1965 гады) стала для Беларусі сапраўды сямігадокай вялікай хіміі. Дастаткова сказаць, што ў сучасны момант тэмпы развіцця хіміі ў рэспубліцы ў два разы перавысць агульнасаюзныя.

Важнейшае значэнне для Беларусі набывае стварэнне буйной прамысловасці па вытворчасці мінеральных угінаенняў. На поўную магутнасць пачаў працаваць Салігорскі каляіны камбінат. Побач з ім вырастаюць карпусы ўшчадзін такіх жа магутных прадпрыемстваў. Азотныя ўгнаенні для жалгасаў і саўгасаў рэспублікі ўжо дае Гродзенскі азотнататкавы. У Жлобіне будзе пабудаваны другі азотнататкавы камбінат. Узводзяцца карпусы буйнога Гомельскага суперфасфатнага завода. Словам, недалёка той час, калі Беларусь будзе выпускаць усё віды мінеральных угнаенняў.

У лёгкую прамысловасць Беларусі таксама ўладарня прыйшла хімія. У многіх магазінах рэспублікі цяпер можна ўбачыць шпідлы з надпісам: «Аддзел сінтэтыкі». Слова «сінтэтыка» стала побач з такімі словамі, як «адзенне», «абутак», «тканына».

Усімі колерамі вясклі пералавіваюцца на паліцах і прылаўках тканіны з маркі мінскага камвольнага і тонкасуконнага камбінатаў. На гэтых і іншых прадпрыемствах за апошнія гады асвоены выпуск тканін з дабаўленнем штучнага валакна. Такія тканіны значна дзешавейшыя за шкарсцяныя. І таму зраўмела, чаму адзенне з дабаўленнем сінтэтычных валакнаў не залежваецца ў магазінах.

Прыгожыя рознакаляровыя безразмерныя панчохі і шкарпэткі выпускае Віцебская панчошна-трыкатажная фабрыка «КІМ». Беларускія лывановышчыкі — брэсцкія і віцебскія — таксама выкарыстоўваюць прадукты хіміі. Дываны з прымяненнем «штучнай шэрцы» перамаглі ў спрэчцы са сваімі «натуральнымі» сапернікамі. А прыгожыя паліто са штучнага каракулю разнастайнай расфарбоўкі — ад белай, як снег, да чорнай — вырабляюцца ў Маладзечна.

Абутнікі таксама ацанілі каштоўныя ўласцівасці сінтэтыкі. Толькі прадпрыемствы мінскага абутковага аб'яднання «Прамень» умяваюць каля ста прадуктаў хіміі.

Некалькі год назад пачаў працаваць Пінскі завод штучных скур. Ён забяспечвае абутнікоў рэспублікі сінтэтычнымі матэрыяламі, якія ператвараюцца потым у прыгожыя жаночыя туфлі, мужчынскія паўабці, дзіцячы абутак. Хімічная прамысловасць Беларусі бярэ вялікі разбег. Сёлета, напрыклад, аб'ём выпуску хімічнай прадукцыі ў рэспубліцы перавысіць узровень 1964 года амаль на 53 працэнты, а вытворчасць мінеральных угнаенняў узрасце больш чым удвая. Зраўмела, што такі рост патрабуе вялікіх асваенняў. Таму сёлета Беларусі ўрад выдаткаваў сродкаў на развіццё хіміі ў 17 разоў больш, чым у 1958 годзе, і адкрыў ёй, які камуць, зялёную вуліцу.

Цякуць рэкі беларускага бензіну з Польшча, ідуць мінеральныя ўгнаенні з Салігорска і Гродна. На базе гігантаў хіміі ў рэспубліцы пачалася вытворчасць самых разнастайных відаў сінтэтычных матэрыялаў і пластычных вырабаў. Беларусь становіцца рэспублікай вялікай хіміі.

А. СІНЦКІ.

ОНА ВСЕГДА ОСТАВАЛАСЬ РУССКОЙ...

К выставке З. Серебряковой в Москве

Спорт

ЧЭМПІЭНЫ І ПРЫЗЕРЫ

Фінішавала VIII Усесаюзная спартакіяда прафсаюзаў. Першае месца ў агульнакамандным заліку занялі масквічы — 320 ачкоў, на другім месцы — спартсмены Расійскай Федэрацыі — 315,5 ачка, на трэцім — Украіны — 301 ачко. Каманда Беларусі на пятым месцы — 249,5 ачка.

На фінішы VIII Спартакіяды прафсаюзаў беларускія спартсмены зрабілі імклівы рывок. Яны абышлі зборныя каманды Латвіі, Казахстана, Грузіі і з васьмага месца перамясціліся на пятае. Гэта на два месцы вышэй, чым на мінулай спартакіядзе.

Спартсмены якіх відаў спорту пачалі атрымліваць гэтага поспеху? Гэта перш за ўсё веласіпедысты, якія занялі другое месца. На трэцюю ступеньку гонару падняліся нашы штангісты, ватэрпалісты і шашысты. Пасляхова выступілі таксама весляры на байдарках і каное (4-е месца), стралкі і баксёры (5-е), шахматысты (6-е).

Залаты медаль і тытул чэмпіёна спартакіяды па боксу заваяваў мінскі спартавец У. Бацвіннік. Уладальнікамі залатых медалю сталі стралкі В. Дзямідаў, Г. Роўгіль, А. Краўчук, М. Мядзведзеў і Б. Машкароў.

РАДЫЁ ● РАДЫЁ ● РАДЫЁ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

(Сярэднеэўрапейскі час)

7.00—8.00 у дыяпазоне кароткіх хваляў: 16 м; 19 м; 25 м; 31 м; 41 м і на сярэдняй хвалі 217 м і на дыяпазоне кароткіх хваляў: 19 м; 25 м; 31 м; 41 м. 19.00—20.00 у дыяпазоне кароткіх хваляў: 25 м; 31 м; 41 м. 21.00—22.00 у дыяпазоне кароткіх хваляў: 31 м; 41 м; 49 м і на сярэдняй хвалі 201 м.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ —

штодзённая: 19.30—20.00 на кароткіх хвалях 31 і 49 метраў (ці 6175 і 9710 кілагерц); 22.30—23.00 на кароткіх хвалях 41 і 42 метраў (ці 7110 і 7320 кілагерц).

Апрача таго па суботах: 07.30—08.00 у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 16 м; 19 м; 25 м; 31 м; 41 м і на сярэдняй хвалі 217 м. 19.30—20.00 у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 25 м; 31 м; 41 м.

РАДЫЁ ● РАДЫЁ ● РАДЫЁ

ДЛЯ ЗША, КАНАДЫ І КРАІН

ЛАЦІНСКАЯ АМЕРЫКІ

(Нью-Йоркскі час)

18.30—19.30 у дыяпазоне кароткіх хваляў: 31 м; 41 м; 49 м і на сярэдняй хвалі 201 м і 257 м. 21.00—22.00 у дыяпазоне кароткіх хваляў: 31 м; 41 м; 49 м.

● РАДЫЁ ● РАДЫЁ ● РАДЫЁ

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку.
Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы»
ТЭЛЕФОНЫ:
6-19-31, 6-97 92,
3-25-52, 6-18 88.

В Париже, в скромной квартире на улице Кампась-Премьер, живет художница Зинаида Евгеньевна Серебрякова.

Имя Серебряковой звучит, как легенда: оно до недавнего времени рождало представления о чем-то неясном, почти загадочном. Ведь о художнице мы судили только по работам первых пятнадцати лет ее творческой жизни, ничего не зная о созданном в последующие десятилетия, проведенные ею во Франции. Над чем она работает? Осталась ли она мастером русского искусства?

«Выставка Серебряковой» — вот ответ на эти вопросы. Горячо встреченная в Москве, выставка будет открыта в Киеве и Ленинграде. Даже один ее раздел, в котором впервые показаны лучшие работы художницы, исполненные на родине (хранящиеся в наших крупнейших музеях и в частных коллекциях), полон неожиданностей: так содержательны и неувядаемо свежи картины, созданные полстолетия назад. Но если эти работы еще можно было видеть раньше в различных наших собраниях, то никто из множества посетителей выставки не видел ранее тех прекрасных работ маслом и пастелью, привезенных для выставки из Парижа. Сто пятьдесят произведений, отобранных художницей при участии ее дочери Татьяны Борисовны Серебряковой — художника-декоратора МХАТа, поражают не только новизной, красочностью, мастерством, но, пожалуй, еще более пронизывающим их сильнейшим чувством правды, вне которого нельзя представить себе искусства Серебряковой.

Долго был путь от первых опытов и вдохновений к выставке этого года в Москве. Зинаида Евгеньевна Серебрякова, дочь скульптора Е. А. Лансере, родилась 28 ноября

(10 декабря) 1884 года в небольшой усадьбе ее отца, расположенной недалеко от Харькова. Там, в Нескучном, а затем в петербургском доме ее деда прошли детские годы будущей художницы.

В 1901 году Серебрякова поступила в художественную школу, которой руководил И. Е. Репин. Затем, после года самостоятельных занятий в Италии, Серебрякова начала работать в Петербурге в мастерской Осипа Бразза. Наряду с мастерской Бразза школой для нее стал Эрмитаж: великолепные коллекции знаменитого музея постоянно приковывали внимание девушки, стремившейся разгадать тайны старинного живописного мастерства.

В 1909 году была написана картина «За туалетом. Автопортрет», сразу же утвердившая видное место Серебряковой в русском искусстве и приобретенная для Третьяковской галереи.

В 1914 году, вернувшись из поездки в Италию и пораженная мощью произведений Якопо Тинторетто — мастера XVI века, Серебрякова отдала год напряженнейшего, самозабвенного труда картине «Жатва». В дни, когда первая мировая война уносила все больше жертв, художница воплотила в своей картине возвышенное представление о мирном труде, нелегком, но столь нужном людям.

В 1924 году Серебрякова уехала в Париж. Началась нелегкая, полная забот и труда жизнь во Франции. З. Е. Серебрякова не сделала ни малейшей попытки угодить художественному рынку Парижа: такой шаг был невозможен при ее высоких представлениях об искусстве и о достоинстве художника. Она продолжала работать в традициях реалистического искусства, ни в чем не изменяя себе, хотя знала, что это не при-

несет ей достатка в Париже. «Я здесь никому не нужна: я ведь реалист», — говорила она.

Мастером портрета, пейзажа, натюрморта остается Серебрякова и в наши дни. Ее искусство неизменно реалистично, непримиримо ее отношение к художественным спекуляциям, процветающим в за-

падных столицах. «У нас, здесь, такое страшное, такое смертельное время для искусства», — пишет она.

Годы подтверждают справедливость давно написанных слов А. Н. Бенуа: «В ее искусстве столько милой, ласковой прелести, оно такое по существу близкое, оно так просто и прямо говорит сердцу и уму...»

З. Серебрякова. АВТОПОРТРЕТ.

Новы шырокаэкранны

У гарадскім пасёлку Івянец Валожынскага раёна зладзены ў эксплуатацыю шырокаэкранны кінатэатр. Гэта прасторнае, добра абсталяванае памяшканне з вялікім фая і глядзельнай залай на 300 месц. На ўрачыстае адкрыццё кінатэатра сабралася многа каласнікаў і інтэлігенцыі пасёлка.

П. БАРОДКА.

ВАС ШУКАЮЦЬ І ЧАКАЮЦЬ СВАЯКІ

РЭДЗЬКУ Іосіфа Антонавіча, 1912 г. н., ураджэнца вёскі Кавальцы Дзяржынскага раёна, шукае сястра Пюрыцкая Ванда Антонаўна.

КУРЫЛОВІЧА Вячаслава Іва-

навіча, 1925 г. н., ураджэнца вёскі Азета Міёрскага раёна, шукае бацька Курыловіч Іван Антонавіч.

Усіх, хто ведае што-небудзь пра іх лёс, просім паведаміць у рэдакцыю «Голас Радзімы».

РАСКОПКИ Ў ОРШЫ

Праз два гады — 900-годдзе Оршы. Што ўяўляла яна сабой ў старажытныя часы, чым займаліся яе жыхары, якой была іх культура? Каб атрымаць адказы на гэтыя і іншыя пытанні, археалагічная экспедыцыя Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта прыступіла да раскопак у горадзе. На самай старажытнай яго частцы — на мысе пры ўпадзенні Оршыцы ў Дняпр — закладзены першыя два раскопы. Археалагі дабраўліся да пласта, які адносіцца да часоў узнікнення горада — XI стагоддзя.

Вывяўлена больш тысячы розных знаходак. Сярод іх шмат рэчаў з металу. Адны — тапор, касы, ножны, замкі, ключы — сведчаць аб мірных працоўных справах старажытных аршанцаў. Іншыя ж — наканечнікі стрэл, шпоры — гавораць, што гараджане бралі ў рукі і зброю.

Знойдзена шмат керамікі, у тым ліку паліўной, што яшчэ раз пацвярджае высокі ўзровень ганчарнага рамяства ў старажытныя часы. Маркуючы па вырабах з камяня даволі тонкай работы, можна зрабіць вывад, што тут было развіта таксама каменярэзнае рамяство. Мноства бранзалетаў і шыферных прасліцы — доказ шырока развітага гандлю з іншымі гарадамі.